

השר לנדאו הכריז מילחמה על הנהגים ולהכות אותם בכיסם

כשהיה חיים לנדאו גונדר אבהרם, הוא לחם בכריסים, ועד היום הוא אינו שוכח להזכיר זאת בכל מקום. אולם כשהגיע חיים לנדאו להיות שריהתח בורה, החליט לאמץ לעצמו את אימרתו ושיטתו של אחד מיריביו הקשים ביותר מתקופת המנדט הבריטי, מפקד הצבא הבריטי בארץ, הגנרל בארקר, שאמר: "הכה את היהודי במקום היחידי הכואב לו: בכיסו".

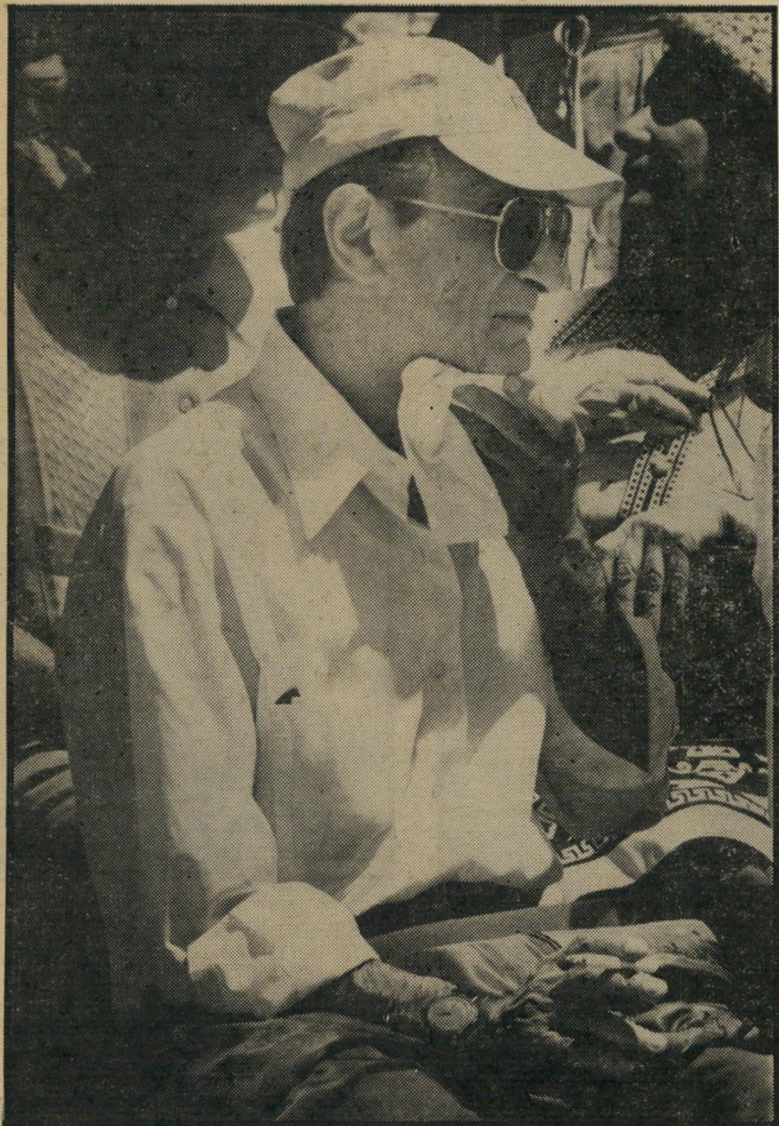
אם אמנם תאשר הכנסת את ההצעות של לנדאו, בעניין המילחמה בתאונות הרכים, יכה לנדאו את הנהג הישראלי בכיסו, במידה שאינה מקובלת בשום מקום בעולם. נהג שלא יעצור בתמרוך

להתאימם למצב הכלכלי החדש, ולהביאם לשיעור ריאלי לפי ערך הכסף. ההצעה באה, לדבריו, כדי למנוע מהכנסת לדון כל פעם, כשהמדד עולה, בשיעורי הקנס. לנדאו מאיים כבר מהיום הראשון לניסתו לתפקיד שריהתחבורה בשינוי מדיניות הענישה של עברייני תנועה. לכן היו כאלה שנשמרו לרווחה כשגילו כי החוקים החדשים של לנדאו נוגעים רק בכיס. "חשבנו", אמר אחד מהם בהומור, "שלנדאו יציע להוציא להורג את הנהגים העבריינים. אבל לנדאו הביך, כפי הנראה, כי אי אפשר לאיים בעונש מוות על מי שנוהג בכבישים הצרים והרסוסוכים של ישראל".

מוניקציה, ובמיקרה של הכביש לתאונות. ההצעה של לנדאו אינה ההצעה הראשונה המובאת לכנסת, אשר מטרתה להילחם בתאונות הדרכים ובנהגים הרגומים אותן. שריהתחבורה לשעבר, מאיר עמית, כתב במבוא להצעת חוק דומה, אותה הגיש לכנסת עוד בשנת 1977, כי יש להעמיד את הקטל בדרכים בראש דאגות המדינה. התזה של עמית היתה, שאין לטפל בכאבי תאונות הדרכים בישיבת האספירין המשכך את הכאב, וגם לא בשיטת הזנבוגרמנו. לעמית היו כמה הצעות, שחלקן אומץ גם על-ידי לנדאו — מבלי לציין את המקור, כמוכן. בין היתר הציע עמית שפסיכולוג ופסיכיאטר המטפלים בחולים, יהיו חייבים לרווח לרשות מיוחדת שתוקם, על כל

מיוחדת למחקר, אשר תמנה ועדות מומחים. יהיו אלה פסיכולוגים, רופאים, שוטרים וקרימינולוגים. הם יחקרו את סיבות התאונות, יבדקו שיטות הרתעה שונות בשטח, ורק אז יציעו הצעות מפורסות, ולפיהן יתוקן החוק.

מאדונות ונרות-נשמה מצייבים שילטור נות ספרד ואיטליה במקומות בהן אירעו תאונות דרכים קטלניות. גרמניה פיתחה מערכת אוטוטרואדות משוכללת, וביטלה את הגבלת המהירות בהן. שווייץ מפרט סמת בכניסה לערים את מספר ההרוגים בתאונות דרכים באותו השבוע. ארצות הברית מתמקדת בבדיקות ומאמצים לשפר את בטיחותן של הרכב. אולם גם הם לא פתרו את בעיית תאונות הדרכים. מחנכים מציעים להתחיל את מניעת

התאונות בישראל על-ידי לימוד נהיגה כמקצוע חובה בבתי-הספר התיכוניים. כך יהיה ביטחון, כי בוגרי תיכון ידעו את כל כללי הנהיגה, יעברו קורסים ביחסי אנוש בדרכים, התחשבות בוולת, ושימוש נכון ברכב.

קרימינולוגים מציעים להטיל ביקוריי חובה בבתי-החולים על מי שהורשעו בי גרימת נזקי-גוף בתאונות דרכים. פצעיהם וסבלם של הנפגעים, מראה הדם ושמיעת האנחות, ישיעו מאה מונים יותר מכל תוכנית טלוויזיונית או קריאת עיתון. עורכי-דין מציעים נוכחות מודגשת של שוטרים בכבישים. בניגוד למיתוס של הנהגים, כי על השוטרים להביא מיכסה יומית של דו"חות, זכור לטוב מי שהיה מפקד ענף-תנועה בתל-אביב. הוא היה אומר לשוטרי: "אל תביאו לי יבול של דו"חות, הראו לי את הקילומטראז' שעשיתם היום בכבישים". כל הנוהג בדרכים מכיר את השיירות הנשרכות מאחרי מכונת מיטרה, כאשר כל נהג חושש לעקוף אותה. הקנסות שלא הרתיעו ולא מנעו תאונות דרכים עד כה, לא ירתיעו גם לאחר העלאת התעריף. הפגנת-שיריים של המישטרה בדרכים תהיה יותר אפקטיבית מקנסות דראקוניים.

אדם הנמצא בטיפולם, אם לדעתם עלול הוא לסכן את עצמו או אחרים בנהיגתו. מידע זה, אשר ישמר בסוד, ימשש כדי לפסול את החולה מלנהוג. זוהי הצעה מפוקפקת כי היא עלולה לגרום לכך שחולים יפתרו להודק לרופאי-נפש.

למראה הדם ולמשמע האנחות

רוב ההצעות מתייחסות להקלות בי דיני ראיות. כמוצע, יוכל שוטר למסור את עדותו בתעודה הדומה לזו של עובד ציבור, ואז לא ייקרא לבית-הדין לשפט ל-העיד, אלא אם כן הוא גדרש לכך. הצעתו של עמית מחייבת נהג חדש לשאת שלט המכריז על כך, ואם בתוך השנה הראשונה יעבור עבירות תנועה, יחוייב לגשת למיבחן-חוזר.

כל ההצעות הללו הן שוליות, ואמרים עורכי-דין עמיקם ליתן שולם פסקא. שהם מומחים לעבירות תנועה. אולם אינו יורדות לשורשה של הבעיה. תחת לחקור את הנושא באופן רציני ומעמיק התמקדה ההצעה על הקנסות הר דראקוניים, אשר כוח הרתעתם מוטל בספק. תחת זאת היה מקום להקים רשות

למדיניות הקנסות הרצחניים של לנדאו מתנגד הקרימינולוג גיורא שלמה שוהם. "יש אנשים שהם שומרי חוק מטיבעם", מסביר שוהם. "אנשים אלה לא חנו מעולם על מדרכה, אפילו כש הקנס היה רק 60 לירות. עליהם בוודאי יפעל החוק החדש, אבל גם החוק הקיים מהווה לגביהם גורם מרתיע. לעומת זאת יש אנשים שאין העונש מרתיעם. הם אינם מסוגלים להגיע לרמת ההפשטה הנדרשת כדי ליישם את העונש על נהיגתם. אלה, גם אם לא עצרו בתמרוך עצור כאשר העונש היה 750 לירות, לא יעצרו לפניו גם כאשר העונש יהיה אלפים רבים של לירות".

לפרופסור יעקוב לורך, אחיו של נתנאל לורך, מזכיר הכנסת אשר דנה השבוע בהצעות של לנדאו, יש תיאוריה משלו על הנהג הישראלי. שיטת הקנסות של לנדאו בוודאי שלא תהיה תשובה לבעייה זו, כפי שרואה אותה לורך. טוען לורך: גם על סדינים וגם על כבישים, גם עם אשה במיטה וגם ליד ההגה, בולט חוסר ההתחשבות של הישראלי הממוצע בזולת. האדישות, האגרסיביות, השחצנות, שאותן מפגין הישראלי בשני מקומות אלה, גורם במיקרה של המיטה לחוסר קר

עצור, שיעבור קו לבן או שיתפס כש הוא נוסע במהירות מופרזת, יהיה צפוי לקנס של עד 150 אלף לירות. אולם לא רק בנהגים, שהם עברייני תנועה מועדים או בנהגים המהירים בי מיוחד יפגעו החוקים החדשים של לנדאו. הם יפגעו גם בנהגיי-שבת ובנהגים הר נושאים תווית של נהג זהיר, אשר מדי פעם בפעם מקבלים רפורטים פעוטם על חניה במקום אסור או על עבירה קלה אחרת שהיא בחזקת ברירת-קנס. תחת 750 לירות, שהם הקנס המירבי שבית-הדין יוכל להטיל על עבירות שהן בחזקת ברירת-קנס, יוכל בית-הדין להטיל עליו קנס של 2000 לירות. אולם אם יעבור הנהג את אותה העבירה פעם שניה, יוכל בית-הדין להטיל עליו קנס גבוה יותר, עד 3000 לירות.

שומרי-חוק מטיבעם

לנדאו יש גם הסבר לטירוף הר קנסות שאותו הוא מציע. טוען לנדאו, בהסבר להצעת החוק שלו: הקנסות הר נוכחים נקבעו לפני כ-20 שנה ולכן יש